

som ville bevare sig betydelig friere Hænder til at kunne føre det store Slag, naar de finde Tidspunktet gunstigt. Arbejdernes Stilling synes mig her at falde betydeligt bedre sammen med det almindelige Samfundshensyn, udfra hvilket man jo maa ønske, at den sociale Kamp, som er uundgaaelig, maa blive ført under saa lidet ødelæggende Former som muligt. Jo mere man beskæftiger sig med de to Forslag, her foreligge, des mere ser man, hvor heldige de ere. De sonde skarpt mellem de to Former for casus belli, Krigsaarsag: en Retskonflikt og en Interessekonflikt. De indføre en forskellig Fremgangsmaade i de to Tilfælde, umuliggøre Konflikt, hvor det gælder juridiske Spørgsmaal, og søge at naa saa vidt, som det er muligt, i Retning af at bilægge Striden, hvor det gælder et Interesse-spørgsmaal.

Jeg skal i øvrigt ikke komme ind paa Enkeltheder i de to Lovforslag. Jeg kan her ganske slutte mig til de Udtalelser, der ere faldne fra vort Partis Ordfører, det ærede Medlem for Københavns 11te Valgkreds (Sigvald Olsen), og ligesom han ønske, at Lovene maa blive vedtagne i saa vidt muligt uforandret Form. Der vil ved disse to Forslags Vedtagelse selvfølgelig ikke foregaa nogen Omvæltning i Forholdet mellem de to stridende Parter, men alligevel ville de til en vis Grad komme til at betegne en Mærkepæl i Udviklingen. Hvad der er sket gennem de sidste 40 Aars Udvikling, er, at de faglige Kampe og Stridigheder have forvandet sig fra spredte Guerillaer til en Kamp mellem to store staaende Lejre, en Krig, hvor det langt sjældnere end før kommer til et aabent Sammenstød, men da til Gengæld under betydelig større Former, og hvor man i mange Tilfælde kan forhandle sig til Rette, medens man i ældre Tid var nødt til at slaas, en Krig, hvor man ikke længere kæmper i Blinde, men i det hele og store kan beregne sin Modstanders Styrke. Formerne ere skiftede, men Indholdet er ikke forandret.

Den faglige Sammenslutning og den faglige Kamp ere et naturligt og nødvendigt Udslag af Klassemodsatningen mellem Køber og Sælger af Varen Arbejdskraft. Den opstaar spontant. Saa snart Lavstidens Haandværkssvend forvandler sig til udsigtsløs Lønarbejder, til Proletar, foreligger den sociale Nødvendighed for en faglig Samvirken mellem Arbejderne, fordi den enkelte Arbejder er magtesløs, saa længe han staar alene, men er i Stand til og har Ud-

sigt til at tilkæmpe sig noget, naar han staar Side om Side med sine Kammerater. Den udspringer naturnødvendigt af Arbejderens sociale Stilling. Hvert Forsøg paa at undertrykke Bevægelsen ved Love eller Forfølgelser viser sig at være virkningsløst. I England var det i Tiden mellem 1800 og 1824 under streng Straf forbudt at indgaa Sammenslutning om Forhøjelse af Lønnen og deslige. I 1810 blev Typograferne ved „Times“ straffede med fra 9 Maaneders til 2 Aars Fængsel for den frække og afskyelige Sammenrottelse, de havde begaaet derved. Men alligevel er der stadige Sammenslutninger, alligevel er der stadige Eksempler paa fælles Optræden, blot under ganske anderledes voldsomme og desperate Former end siden hen. Den Aand, som udvikles hos Arbejderne, efterhaanden som Bevægelsen for faglig Sammenslutning breder sig, er alt andet end konservativ. Hvad der sker ved denne Kamp, er, at Arbejderne blive sig deres egen Stilling bevidst. De blive sig deres egen Samhørighed bevidst, og samtidig føle de Interessemodsatningen overfor de andre Klasser. De faa en stadig voksende Forstaaelse af Klassefællesskabet med de øvrige Arbejdere og Klassemodsatningen til den anden Side.

Fra først af har man Arbejderne organiserede i den enkelte Bedrift; den enkelte lille lokale Fagforening er det typiske Udtryk. Saa kommer Forstaaelsen af Interessefællesskabet indenfor samtlige et Fags Arbejdere. Snedkerne i Aalborg forstaa, at det er i høj Grad ubehageligt for dem, naar Snedkernes Livsvilkaar i København og de øvrige Byer gaa ned. Det mellem-provinsielle Fagforbund bliver nu det naturlige Udtryk. Saa breder Forstaaelsen sig til Interessefællesskabet med Arbejdere i andre Fag. Op- eller Nedgang paa enkelte Omraader paavirker — ikke i Øjeblikket, men i det lange Løb — ogsaa Forholdene paa andre Omraader. En Opgang vil drage flere til sig, og der vil paa de Omraader, hvor der ikke er Opgang, blive formindsket Tilbud af Arbejdskraft og derfor Mulighed for at hæve Lønnen. Murerne og Snedkerne forstaa, at de rent personligt ere interesserede i, at Væverne og Skotøjsarbejderne hæve deres Løn, og at de ere interesserede i selv at støtte dem, fordi det i det lange Løb kommer dem selv til gode. Den nationale Sammenslutning, de samvirkende Fagforbund, bliver nu den naturlige Organisationsform. Og Bevægelsen gaar videre ud over Landets Grænser. En af de største Farer, et